

jeg veed ikke af Jer at sige, jeg kan ikke gjøre Noget for Jer, jeg er afftaaren derfra? Det synes mig at være billigt, at dette Forhold blev nogenlunde ordnet, eller idetmindste antydet. Jeg har søgt ganske i Almindelighed at antyde det, og saaledes, at jeg troer, at man paa ingen Maade vil gaae Sogneraadet for nær. Der vil, hvis dette Endringsforslag vedtages, ikke skee noget Afbræk i den Communerne tilstaaede Selvregjering; de ville ligegodt kunne styre deres egne Anliggender. Jeg har blot foreslaaet, at, naar der skal forhandles angaaende Fattigsager, skal Sognepræsten, saalænge denne Forhandling varer, paa Embedsvegne — ikke paa Grund af sin Dygtighed eller sine Gaver, men alene paa Embedsvegne — have Sæde og raadgivende Stemme i Raadet. Enhver, der har Noget med Fattigvæsenet at gjøre, kan jo, naar der holdes Sogneraad, og han begjærer at indlades, vente, at det bliver ham tilladt at komme indenfor, foredrage sit Anliggende og tale derom med Sogneforstanderskabet. Er det en Mand, der gjælder Noget i Soguet, saa byder man ham en Plads, og hvad jeg vil, er jo kun, at, naar Sognepræsten kommer paa de Fattiges Vegne, da skal han have en fast Plads, saalænge de Fattiges Sag skal føres, da skal han have Sæde ved Siden af de Andre og kunne deeltage i Forhandlingerne. Jeg kommer derved ikke i Modsigelse med Bestemmelsen i § 16, hvor det hedder: „Sognepræsten skal for Fremtiden ikke deeltage i Bestyrelsen af Communiens Anliggender“, thi vi maae vel lægge Mærke til, at et Sogneraad har baade en lovgivende og en executiv, administrerende Magt. Til den lovgivende Virksomhed har det Affnit Hensyn, der har til Overskrift „Sogneraadets Forretningsførelse“, thi ligesom vi her maae have en vis Forretningsgang, en Forretningsorden og Nogen, der kan føre Forhandlingerne frem efter den bestemte Gang, saaledes maa der ogsaa for et Sogneforstanderskab være en Forretningsgang og Forretningsførelse. Hvorledes det skal gaae til i saa Henseende, finde vi bestemt i dette Affnit. Der skal være en Formand; naar han er valgt, sætter han Maskineriet i Bevægelse; han kalder Medlemmerne sammen, tager Sagerne for i den Orden, han finder det rigtigst,

leder Forhandlingerne og sætter Spørgsmaalene under Afstemning; naar da Afstemningen har fundet Sted, bliver det Påsereede protocollet og underskrevet, og dermed slutter det første Affnit; der er den lovgivende Virksomhed tilende; saa kunne vi lukke Protocollen til næste Gang, da vi igjen skulle begynde at være Lovgivere. Men saasnart den lovgivende Magt hører op, træder den udøvende Magt til, og da var det jo i gamle Dage Sognepræsten i Forbindelse med de særlige Fattigforstandere, der skulde sørge for Udførelsen af de Fattigvæsenets vedkommende Beslutninger, ligesom Præsten ogsaa i Skolevæsenets Sager skulde sørge for Udførelsen af Alt hvad der blev bestemt. Nu træder han tilbage, og saa bliver det Sogneraadets Medlemmer, der skulde udrette dette. Jeg forlanger nu blot, at Sognepræsten skal deeltage i Raadets Møder, saalænge Forhandlingerne om Fattigsagerne vare, men derimod ikke, at han skal have Noget med Udførelsen at gjøre. Under Forhandlingerne bør han have Lov til at tale med, men naar Forhandlingerne ere tilende, da skal han ikke have Mære at sige, og saa blive Sagerne afstemte og afgjorte uden at han deeltager deri. Saaledes vil den afgjørende Magt jo ligge hos Sogneraadets Medlemmer, men ikke hos Sognepræsten, som kun hører til, saalænge Forhandlingerne vare, og som heller ikke har Noget med Udførelsen at gjøre. Jeg troer derfor ikke, at mit Forslag vil komme i Modsigelse med, hvad her er bestemt om, at Præsten for Fremtiden ikke skal deeltage i Bestyrelsen af Communiens Fattigvæsen; thi, om man endog vil tage det Ord „Bestyrelsen“ i videste Betydning og sige, at det omfatter ikke blot Udførelsen af hvad der er vedtaget i Sogneraadets Møder, men ogsaa selve Vedtagelsen, saa har jo Præsten ikke heller Noget med Vedtagelsen at bestille; han skal alene være med, saalænge der forhandles. At indbrømme ham en saadan Indflydelse, at han kan komme til at udtale sig, synes mig er ikke meer end billigt; det kan ikke være til nogen Skade for Raadet, at det laaner Dre til, hvad Sognepræsten maatte kunne sige, selv om han ikke just er en Mand, der er meget stiftet til at føre Ordet. Han faaer altsaa en Stemme, men denne Stemme bliver kun raadgivende.